

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2019-0000153211

Uw kenmerk

Datum 15 april 2019

Betreft Beantwoording van uw nader vragen over de bestrijding van
online- desinformatie

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de nadere vragen, gesteld door de leden
van de PVV-fractie d.d. 13 maart 2019, inzake de bestrijding van online-
desinformatie.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

I Vragen

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning hebben op 19 februari 2019 en 5 maart 2019 mijn brief besproken d.d. 31 augustus 2018, waarin ik antwoord op vragen van de leden van de fractie van D66 en de leden van de fractie van de PVV over de bestrijding van online-desinformatie¹. De bespreking van deze brief was door de commissies aangehouden in afwachting van de beantwoording van vragen door de Europese Commissie. Die beantwoording heeft u ontvangen op 21 januari 2019². De leden van de PVV-fractie hebben naar aanleiding van mijn antwoord de volgende vervolgvragen en opmerkingen.

Deze leden constateren dat de minister van BZK in haar brief aangeeft dat het niet aan de overheid is om het waarheidsgehalte van content vast te stellen. Aanpak van online-desinformatie wordt gezien als iets voor het maatschappelijk middenveld. Daartoe is een klankbordgroep samengesteld. Is net als bij de klimaattafels hier ook op voorhand zo'n selectie gemaakt dat al het kritisch denken bij voorbaat is kaltgesteld? Wie zitten er in die klankbordgroep, zo vragen deze leden.

De leden van de fractie van de PVV vragen voorts naar een netwerk dat wordt opgesteld van fact-checkers. Kunnen fact-checkers worden gerekruteerd uit media die het nieuws eenzijdig belichten dan wel anderszins een nadrukkelijk politieke kleur hebben? Wie zitten er in het netwerk? Fact-checkers zitten er in de regel zeer regelmatig (ruim) naast. Wie checkt deze (politiek gestuurde) fact-checkers?

Gezien bovenstaande vragen stellen deze leden: is het niet verstandiger als de overheid zich verre houdt van bemoeienis met online-nieuwsvoorziening nu u, noch de Europese Commissie, een sluitend voorbeeld kon geven waaruit zou moeten blijken dat publieke opinie zou zijn omgeslagen door nepnieuws?

II Reactie van het kabinet

Ik dank de leden van de PVV-fractie voor hun inbreng.

De leden van de PVV-fractie hebben vragen over de klankbordgroep. De klankbordgroep (Sounding Board) is samengesteld op Europees niveau. Vertegenwoordigers van pers, omroepen, maatschappelijk middenveld, fact-checkers en individuele onderzoekers hadden daarin zitting³. Deze klankbordgroep heeft op 24 september 2018 een advies uitgebracht over de gedragscode. Daarin zijn destijds enkele kritische noten geplaatst, waarvan de belangrijkste was dat de gedragscode geen duidelijke toezeggingen bevatte met meetbare doelen en kritieke prestatie indicatoren (KPI's).

---

¹ Kamerstukken I 2017/2018, 34970, B.

² Kamerstukken I 2017/2018, 34970, C.

³ Voor de lijst van organisaties en individuele onderzoekers zie:
http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=53447

Tevens stellen de aan het woord zijnde leden vragen over een netwerk van fact-checkers dat opgezet wordt. Ik ben er positief over dat de Europese Commissie onafhankelijke fact-checkers wil ondersteunen bij het ontwikkelen van instrumenten om hun werk te doen, best practices te ontwikkelen en kennis uit te wisselen. Voorop staat dat fact-checkers onafhankelijk van overheden moeten kunnen opereren. Het kabinet ziet dan ook geen rol voor zichzelf in het rekruteren van fact-checkers. Onafhankelijke fact-checkers moeten zich zonder inmenging van de overheid naar eigen inzicht kunnen richten op onderwerpen die naar hun mening aandacht verdienen. Het staat alle geïnteresseerde partijen vrij om gebruik te maken van de ondersteuning die door de Europese Commissie aangeboden wordt.

Het inhoudelijk adresseren van desinformatie als zodanig is volgens het kabinet primair geen taak van overheden of EU-instellingen, maar vooral van journalistiek en wetenschap, al dan niet in samenwerking met techbedrijven. De bevindingen van fact-checkers zijn net zo goed als de berichtgeving waar zij zich op richten onderwerp van vrij en openbaar publiek debat.